

TOMÁŠ BLAHUTA

ÚTEK NA SIBÍR

TRANSSIBÍRSKA MAGISTRÁLA

Má až 9288 km a je najdlhšou železničnou traťou na svete. Kniha prináša príbeh trojice mladých Slovákov, ktorí sa vydali Transsibírskou magistrálou na Ďaleký východ. Počas mesačného dobrodružstva navštívili aj Južnú Kóreu, a tiež sa pokúsili dostať autom k trojhrianičnému bodu Ruskej federácie, Čínskej ľudovej republiky a Severnej Kórey.

ÚTEK NA SIBÍR

TOMÁŠ BLAHUTA

2021

Útek na Sibír
Tomáš Blahuta
ISBN: 978-80-570-2844-4

KAPITOLY

1. AKO SA TVORÍ PLÁN VLAKOVÉHO DOBRODRUŽSTVA?	09
2. KEĎ SA KRÁTI ČAS	15
3. VITAJTE V RUSKEJ FEDERÁCII!	19
4. ZABUDNUTÉ MESTO, KTORÉ NAZÝVAJÚ „PARÍŽ SIBÍRI“	31
5. ČO SME VIDELI A ZAŽILI NA KONCI SVETA	35
6. PREKVAPENIA V JUŽNEJ KÓREI	41
7. AUTOM BEZ DOKUMENTOV K SEVERNEJ KÓREI	45
8. NEZABUDNUTEĽNÉ PRÍHODY	57
9. TIPY, AKO SI NAPLÁNOVAŤ CESTU	64

PREDSLOV

Označujeme ju takmer za matku všetkých železníc. Nie preto, že by ju postavili ako prvú. Je však pravdepodobne najznámejšou železničnou trasou na celom svete. Absolvovať ju vlakom trvá až 7 dní. Pasažier prechádza množstvom časových pásiem a zdoláva tisícky kilometrov naprieč najväčšou krajinou na celej zemeguli. Pre niekoho je to predstava nekonečnej nudy. Čo je na tom ísť kamsi vlakom? Nájdu sa však nadšenci, pre ktorých je práve zdolanie Transsibírskej magistrály celoživotným cestovateľským snom. Takéto dobrodružstvo je už dnes veľmi dostupné, či už z logistického, ale aj finančného hľadiska.

Jedného dňa som sa ju rozhodol zdolať aj ja. Mojimi spolupútnikmi boli ďalší dvaja ľudia – spolužiak z gymnázia Dominik a naša kamarátka Zuzana. V čase cesty sme mali 20 až 21 rokov, čiže sme dodnes snád jednou z najmladších partičiek, ktorá niečo takéto podstúpila a úspešne absolvovala. Keďže zorganizovať celý výlet mi trvalo dlhé mesiace a často som nevedel, ako postupovať a čo očakávať, rozhodol som sa pre napísanie tejto knihy. Jednak ako spomienku na všetko, čo sme zažili, ale aj pre ostatných, aby sa k nim dostala aktuálna, jednoduchá a prehľadná zmes rád, pohľadov a zážitkov z cesty naprieč Ruskou federáciou.

Väčšiu časť knihy tvoria príbehy z našej cesty. Od prvotnej myšlienky cez začiatok plánovania, problémy s vybavovaním potrebných náležitostí až po samotnú jazdu vlakom a jej koniec. V jednotlivých kapitolách uvádzam skutočné zážitky z približne mesačného pobytu v Rusku. Venujem sa aj našej odbočke do Južnej Kórey a prikladám rôzne zaujímavosti z histórie či geopolitických záležitostí.

Pôvodne mala kniha obsahovať postrehy z ešte jednej cesty vlakom. Konkrétne zápisky z Transmongolskej magistrály. Navštíviť sme chceli Mongolsko, vybrané oblasti Čínskej ľudovej republiky a taktiež sme mali v pláne aj „odbočku“ do Severnej Kórey (KĽDR). Tieto plány nám však jasne zatrhlá hlavná udalosť roku 2020 – pandémia koronavírusu. V závere knihy však nájdete stručný návod, ako si podobné dobrodružstvo zabezpečiť na vlastnú päsť.

Na nasledujúcich stranách si teda vychutnajzte dlhú cestu z jedného konca Ruskej federácie na druhý. Zistíte, čomu všetkému sme čelili, akých pozoruhodných ľudí sme stretli, na čo všetko sa treba pripraviť a ako vyzerala naša snaha dostať sa autom k hraničnému trojmedziu – Rusko, Čína a KĽDR.

AKO SA TVORÍ PLÁN VLAKOVÉHO DOBRODRUŽSTVA?

Taliansko, Španielsko, Anglicko, Írsko, Francúzsko, Mexiko, Turecko... Pre niekoho vysnívané miesta. Veď niet nad večernú prechádzku popri Eiffelovej veži, vychutnávanie si pravej talianskej pizze kdesi pri Kolo-seu alebo potulovanie sa multikultúrnym Londýnom. No nie je to super? Ani nie. Nuda! Odmalička sa hrám s mapami a knižkami o histórii a zemepise. Všetky tieto bežné a turistami preplnené destinácie ma nebavia a prídu mi veľmi obyčajné. Aj preto som bol vždy fascinovaný miestami, o ktorých veľa ľudí ani len nevie, že existujú. Ale oni tam niekde za horizontom sú a čakajú na objavenie.

Už dlhšie som plánoval, že do nich niekedy vkročím vlastnými nohami. No keď ste ešte pomerne mladé ucho, nie je to také jednoduché. Potvrdilo sa mi to, keď sme s kamarátom raz išli sami do Srbska. Bola noc, asi aj po polnoci, a my sme sa ocitli v autobuse plnom Srbov smerujúcich z Belehradu do Bratislavy. Nastala klasická hraničná kontrola. Všetci začali vyťahovať veľké pasy a podávať ich pani policajtky za okienkom. Len my dvaja sme mali malé občianskej preukazy a nič viac. Nepotrebovali sme pasy, keďže občania Slovenskej republiky ich na vstup do Srbska nepotrebojú. Ani víza. No len nás dvoch, malých Slováčikov, zobrali mimoriadne vážne a postavili nás k stene pod svetlo.

Pani strážničke sa to nezdalo. Čo robia dvaja fagani neskoro večer v autobuse na ceste drsným Balkánom? Chcela prehľadať naše veci a zistiť bližšie informácie, no začali sme zdržovať celý autobus. Potom prišiel náš vodič, prehodili spolu zopár slov, a tak nás pustila ďalej. To už som začal rozmýšľať, komu skôr zavolať, ak nás cez tú pomyselnú čiaru na mape nepustia ďalej.

To je jeden z problémov mladších ročníkov na cestách zahraničím. Samozrejme, treba mať aj peniaze, určité vedomosti o reáliách daných krajín a určite sa zide, ak ovládáte jazyky. Chcem ísť ale oveľa ďalej ako do Srbska, no keby ste len vedeli, aké nesmierne náročné je zohnať niekoho čo len na cestu vlakom do Košíc, nieto ešte kamsi ďalej! Po skončení gymnázia mi píše môj bývalý spolužiak: „*Nepôjdeme do*

Moskvy?” A tu to všetko začína. Jednak som šokovaný, že niekto chce kamsi ísť, a čo viac, že konečne aj ďalej, než len do susedného okresného mesta. Moje dobrodružné zmysly začínajú ihneď pracovať. *Petrohrad, Moskva... to je málo!* vraví mi vnútorný hlas. Potom som si spomenul, že pár mesiacov dozadu sme sa s ďalším spolužiakom rozprávali o tom, aké super by bolo absolvovať Transsibírsku magistrálu. Študujem cenu takéhoto vlakového zážitku a bum. Mám plán.

Postupom dní sa začína naša pomyselná trasa na papieri natahovať. O 200, 500, 1 000, 5 000, 8 000 kilometrov. Aj viac. Po dlhom dumaní nakoniec do mapy zapichávame tri hlavné cieľové vlajočky. Jednu do Vladivostoku, druhú do Chasanu, malej ruskej pohraničnej dediny, a tretiu do Soulu v Južnej Kórei. Aký majú tieto tri miesta súvis a prečo práve ony? O tom potom.

Jednou z veľmi príjemných, no zároveň aj náročných, činností pri každom cestovaní je príprava. Treba všetko preklepnúť, zistiť čo najviac podrobností a veriť. Tento proces trvá týždne i mesiace a je plný potešenia i sklamaní. No ak sa chce, na konci je vždy výsledok, ktorý prinesie životný zážitok. Verím, že toto bude dobrá cesta. Dvaja chlapci chceli ísť pozrieť Petrohrad a možno skončia stojac nad riekou, na ktorej druhej brehu leží priam bájna Severná Kórea. Miesto, ktoré nás tak fascinovalo a vždy bolo ďaleko.

Milujem plánovanie. Skutočne. Je príjemné, ak si z vlastnej izby v pohodlí domova začnete realizovať veľké cestovateľské plány a stanovujete si, čo všetko treba zažiť, navštíviť a stihnúť. V počiatkoch je všetko ideálne, super a ľahké. Realita už býva iná, a tak sa púšťam do pátrania. Ako prvú otvárať vo svojom počítači mapu. Keďže sme v 21. storočí, konkrétne Google Earth. Nič papierové som zo skrine nevytiahol, hoci mám slušnú zbierku.

Z Moskvy sa môžete vydať vlakom do viacerých kútov Európy a Ázie. Najznámejšia tamojšia železničná trať končí na opačnom konci kontinentu vo Vladivostoku. Druhým populárnym cieľom je zasa metropola Čínskej ľudovej republiky – Peking. Ak by ste sa chceli dostať práve tam, približne v strede Transsibírskej magistrály váš vlak opustí trasu na východ a bude pokračovať južným smerom cez Mongolsko a jeho hlavné mesto Ulanbátar. Táto trať sa nazýva Transmongolská magistrála. Do tretice sa môžete stretnúť ešte s pojmom Transmandžuská magistrála – je to takpovediac skratka do Pekingu, prechádzajúca severovýchodom Číny, a jej názov je odvodený od historickej oblasti Mandžusko.

Začínam sa teda z vesmírneho pohľadu rozhliadať po miestach, kde by sme sa mohli zastaviť a čo všetko sa po ceste núka. Nechcem, aby sme strávili 7 dní po sebe vo vlaku, a tak jednoznačne uvažujem nad nejakým deliacim bodom. Novosibirsk? Jekaterinburg? Azda niečo iné? Voľba padá na mesto Irkutsk. Časovo sa nachádza v strede trasy a v jeho susedstve leží jazero Bajkal. Najhlbšie na svete, najväčšie v Rusku. Tam si jednoducho musíme ísť omočiť nôžky. Požičiame si auto a pôjdeme preskúmať okolie. Čo sa mi však čoraz viac vkráda do myšlienok, je relatívna blízkosť mongolských hraníc. Vzhľadom na veľkosť Ruska sú od Irkutska takmer čo by človek kameňom dohodil. Keď už sme raz tak ďaleko, prečo nenakuknúť do Mongolska?

Zopár desiatok kilometrov od rusko-mongolských hraníc sa nachádza ďalšia vodná atrakcia. Nie, najväčší mongolský aquapark to nie je. Je to Khövsgöl, najväčšie tamojšie sladkovodné jazero. Čo tak ísť si omočiť nôžky aj tam? Tak som do prvotných plánov priradil aj ďalšiu exotiku – Mongolsko. A čoskoro ju aj vyradil. Do Ruska je možné si vybaviť dvojjstupové víza, čiže do krajiny môžeme vstúpiť a vystúpiť z nej maximálne dvakrát. Keďže chceme vidieť aj Južnú Kóreu, prepočítali by sme sa. Nakoniec sme sa zhodli, že sa raz vrátíme a vyskúšame aj Transmongolskú trasu.

Pokračujeme v plánovaní. V druhej polovici cesty je ďalšia lákavá zastávka – Chabarovsk. Na počutie pomerne známe mesto, najmä vďaka KHL. Ak by sme sa zastavili aj tam, mohli by sme sa vydať západným

smerom a vstúpiť na územie Židovskej autonómnej oblasti. Znie to pomerne dobre. Jej centrom je mesto Birobidžan.

Všetky tieto „odbočky“ ma motivujú k príprave ešte jednej špeciálnej cesty. Stále si v duchu hovorím, že keď už sa trepeme doslova na koniec sveta, kam sa tak skoro nevrátíme, prečo neprejdeme ešte kúsok ďalej? Ak sa pozriete na mapu Ďalekého východu, v okolí Vladivostoku sú ďalšie lákavé krajiny – Čína, Severná Kórea, Južná Kórea a Japonsko. Málokto má môj známy v niektorej z nich bol, tak prečo tam nezbehnúť?

Okej, znamená to viac vybavovačiek, behania po ambasádach a treba vyčleniť ďalší objem financií. No ako vravia tie motivačné instagramové citáty a fotky, treba si pamätať zážitky a cestovať, nie sedieť na riti a neustále pozeráť do telefónu. Ihneď som si uvedomil, že všetky tri krajiny „nedáme“, ale jednu treba vybrať. Určite aspoň jednu. Vladivostok je síce koniec Ruska, ale nie našej cesty.

Spočiatku uvažujem nad Japonskom. Ako prvé mi padlo do očí a dá sa na jeho územie dostať loďou alebo lietadlom priamo z Vladivostoku. Už som si obzeral Tokio a aktivity, čo sa tam dajú robiť. Ako však čas plynie, začínam svoju pozornosť venovať aj Kórei. Samozrejme, tej južnej, severnú pozrieme len očkom. Pre istotu.

Soul! Moderné, dynamické a lákavé mesto. *Ved' Južná Kórea je ešte väčšia exotika ako Japonsko, no nie? Letí nám to priamo z Vladivostoku? Letí. Drahé? Dá sa. Ideme!* Navrhol som cestu do Soulu, aj keď som mal stále nutkanie, že by som chcel nakuknúť aj do Číny. No tu už sú veci komplikovanejšie.

Nechcem letieť kdesi do Pekingu. To už by sme sa začali ubíjať a možno by nám toto „rozlietavanie“ začalo liezť aj na nervy. Ale stále tu žije šanca. Pri pohľade na mapu, Čína leží za kopcami od pobrežia. Nemať som ani najmenšieho poňatia, či medzi blízkyimi pohraničnými mestami existuje nejaké spojenie, no keď už ani v prípade Chabarovsku nebolo možné nájsť nejaký most alebo brod cez rieku oddelujúcu tieto dve svetové veľmoci, tu na konci Ruska je situácia ešte náročnejšia.

Je veľká škoda, že sa požičaným autom nedá prekročiť štátna hranica. Žeby sme ho odstavili na hraniciach a zavolali si z druhej strany taxík?